

EQD/EDNJ PËR DREJTORE

Ndërgjegjësimit

E drejtë apo e gabuar?

Përgatitja

Të bërit real dhe i qartë

Veprimi

Të drejtat në veprim

SHKOLLA E BAZUAR NË TË DREJTAT E NJERIUT

SHKOLA E BAZUAR NË TË DREJTAT E NJERIUT

Škola utemeljena na ljudskim pravima

Prijedlog koji ćete naći u ovoj sekvenci vjerojatno će Vam kao ravnatelju biti neobičan: treba procijeniti vlastitu školu kroz leće ljudskih prava. Ovo procjenjivanje može imati mnogo pozitivnih aspekata. Među najznačajnijima je pitanje, potiče li temeljni sustav vrijednosti u dovoljnoj mjeri inkluzivno učenje i osobni razvoj svakog učenika u Vašoj školi. Jesu li učitelji, cijelo školsko osoblje, roditelji, školski odbor i Vi sami aktivno uključeni u taj napor i postupa li se s jednakim uzajamnim poštovanjem?

U tu svrhu predlažemo raspravu o pet tema, nakon kojih slijedi pet odgovarajućih pitanja:

1. Je li Vaša škola **proaktivno inkluzivna** traženjem i omogućavanjem sudjelovanja svih učenika u svrhu razvoja vještina i kompetencija, posebno onih koji su „različiti” etnički, kulturološki, jezično, socio-ekonomski?
2. Je li Vaša škola **akademski učinkovita i relevantna** za unapređivanje potreba učenika za životnim vještinama i potrebnim znanjem i kompetencijama?
3. Je li Vaša škola dovoljno **zdrava i sigurna** da osigura učenikovu emocionalnu, psihološku i fizičku dobrobit?
4. Je li Vaša škola **rodno odgovorna** u stvaranju okruženja i kompetencija koje podržavaju ravnopravnost?
5. Uključuje li Vaša škola aktivno učenike, njihove obitelji i zajednicu **u sve aspekte** školskog života?

Za svih pet tema pronaći ćete kratak uvodni tekst koji podupire osviještenost Vas i Vaših suradnika, nakon čega slijedi popis pokazatelja za zajedničku procjenu. Možda ćete pronaći i navesti dodatne pokazatelje.

Naš je prijedlog samoprocjene sljedeći:

Zajedno s timom odaberite jednu od pet tema. Unutar odabrane teme, molimo vas da ponovno suzite ocjenu na 10 pokazatelja koji vas najviše zanimaju.

	(1. Tema) Ukljuèivost	(2. Tema) Uèinkovitost	(3. Tema) Zdravlje i sig- urnost	(4. Tema) Briga o rodnoj ravnopravnosti	(5. Tema) Ukljuèenost društvene zajednice
Ključna pitanja	Koliko je moja škola inkluzivna i koje je osnovno razumijevanje koncepta inkluzije među profesionalcima u mojoj školi?	Sa e efektshme në aspektin akademik është shkolla ime në përmbushjen e premtimit për arsimim cilësor për të gjithë?	Sa e shëndetshme dhe e sigurt është shkolla ime për sa i përket mirëqenies emocionale, psikologjike dhe fizike të nxënësve?	A është shkolla ime e përgjegjshme në aspektin gjinor në krijimin e mjedisëve dhe kompetencave që mbështesin barazinë?	Sa aktivisht i angazhon shkolla ime nxënësit, familjet e tyre dhe komunitetin në të gjitha aspektet e jetës shkollore?

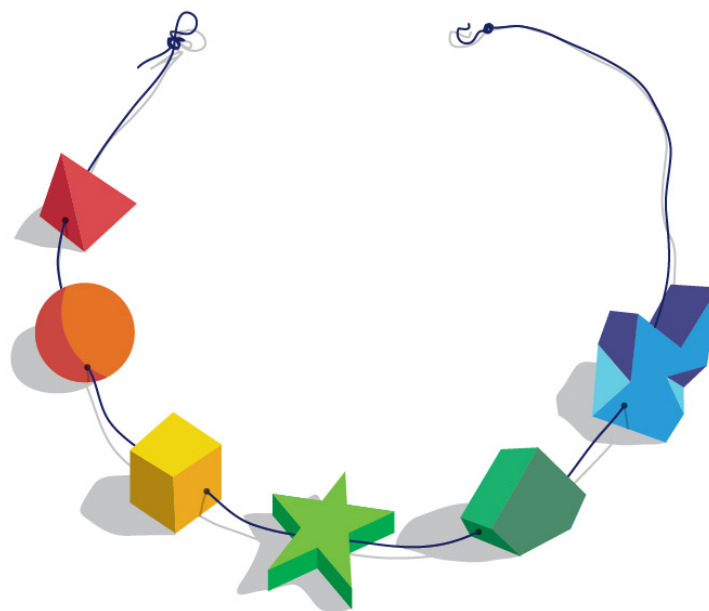
Škola utemeljena na ljudskim pravima - Tema 1:

Uključivost moje škole utemeljene na ljudskim pravima

Osviještenost

Kao i drugi ravnatelji škola, i Vi ste to čuli i pročitali stotinu puta: obrazovanje je prepoznato kao ljudsko pravo u brojnim važnim međunarodnim konvencijama.

Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima djeteta (KPD) posebno se poziva na prava djece mlađe od 18 godina. Ona prepoznaje obrazovanje kao zakonsko pravo i jednake mogućnosti za svako dijete. Njezin članak 28. jamči besplatno obvezno osnovno obrazovanje za sve, napredno besplatno srednjoškolsko obrazovanje koje bi u svakom slučaju trebalo biti dostupno svima, kao i pristup visokom obrazovanju u smislu kapaciteta. Navodi se obveza države da usvoji mjere koje će u vezi s pohađanjem škole i disciplinom, istodobno štiti dostojanstvo djece. Potiče međunarodnu suradnju u obrazovnom smislu, posebno uklanjanje neznanja i nepismenosti te promiče pristup znanstvenim i tehničkim znanjima. Njezin članak 29. definira ciljeve obrazovanja i, prepoznajući istodobno individualnost djece, preporučuje da obrazovanje treba biti usmjereno prema osobnosti, talentima i sposobnostima svakog djeteta.

U cjelini, osim odredbi koje se odnose na pristup, pravo na obrazovanje obuhvaća obveze država da se suzdrže od diskriminacije na svim razinama odgojno-obrazovnog sustava i da postave minimalne odgojno-obrazovne standarde za poboljšanje kvalitete obrazovanja.

A sada: Vi ste glava svoje škole. Imate ograničene resurse i suočeni ste sa svakodnevnim rutinama i svakodnevnim problemima koje treba riješiti. Osigurati osnovno funkcioniranje škole samo po sebi ogroman je

zadatak. Uz to, morate održavati ugodno i njegujuće okruženje i educirati sve učenike bez obzira na spol, fizičke, intelektualne, socijalne, emocionalne, jezične ili druge individualne karakteristike. Vaša škola mora biti inkluzivna institucija, što nalaže zakon u mnogim zemljama. Kakav zadatak!

Odgovorni ste za to da osigurate da sve školsko osoblje poštuje i promiče različitost i jednake mogućnosti za sve. Štoviše, želite da svi različitost tretiraju kao priliku, a ne kao prepreku kvalitetnom obrazovanju.

Ali gdje se nalazite u tom pogledu? Koja su Vaša vlastita sjećanja kada je riječ o inkluziji? Jeste li ikad osobno doživjeli trenutak isključenja? Jeste li uvijek bili uspješan učenik, učitelj i voditelj škole koji je podizao osviještenost kad drugi nisu bili uključeni? Vrijedilo bi kritički razmotriti ovo pitanje i samostalno procijeniti vlastitu situaciju, iskustvo i vrijednosti. Hoćete li pokrenuti akciju samo ako se u potpunosti složite i podržite sve uključene u poduzimanje ove akcije zajedno s Vama? Na taj način drugima pružate iskustvo uključivanja iz prve ruke i dokaze o tome koliko je intenzivno škola utemeljena na ljudskim pravima (ŠTLJP) uključena u praktične promjene kako bi svi učenici mogli uspjeti - bez obzira na njihovo podrijetlo ili vještine i kompetencije.

Iskustvo pokazuje da će ove promjene ići u korist svim učenicima u Vašoj školi jer podržavaju kvalitetnu nastavu i učenje za sve. Nadalje, korist nemaju samo učenici - svi ostali će se osjećati uključenima. U inkluzivnom mikro-društvu koje obuhvaća roditelje, učitelje, školsko osoblje i administraciju, školski odbor i svi u zajednici surađivat će s Vašom školom. Jeste li spremni za ovu avanturu?

Još važnije, Vaši učitelji trebaju imati ili razviti široko razumijevanje inkluzije. Na sastancima zajedno sa svojim stručnjacima (školskim pedagogom, psihologom ili učiteljima koji se dodatno usavršavaju u ovom području) morate pronaći načine da podržite svoje nastavničko osoblje u ovom razvoju.

Prvo, svi dotični trebaju imati osnovno razumijevanje inkluzivnosti. Sljedeće što bi moglo pomoći je pojašnjenje koncepta.

Uključenost u obrazovanje više je od onoga što mnogi misle da jest! <https://inclusiveeducation.ca/about/what-is-ie/> 18. kolovoza 2020.)

Od svoje početne koncepcije početkom 20. stoljeća, pa sve do nedavno, „inkluzivno obrazovanje“ tumačilo se kao „uključivanje učenika s invaliditetom“ ili „posebnim potrebama“ u redovnu nastavu u učionici. Mnogi još uvijek razumiju pojam u tom smislu.

Međutim, inkluzivno obrazovanje znači da svi učenici pohađaju svoje škole u kojima su dobrodošli u redovnoj nastavi koja odgovara njihovoj dobi i da ih se podržava i potiče na učenje, doprinos i sudjelovanje u svim aspektima školskog života.

Inkluzivno obrazovanje govori o tome kako razvijamo i oblikujemo svoje škole, odgojno-obrazovne programe i aktivnosti, kako bi svi učenici mogli zajedno sudjelovati i učiti.

Inkluzivno obrazovanje podrazumijeva osiguravanje pristupa kvalitetnom obrazovanju za sve učenike, učinkovitim zadovoljavanjem njihovih raznolikih potreba na odgovarajući način koji uključuje prihvaćanje, uvažavanje i podržavanje. Učenici sudjeluju u odgojno-obrazovnom programu u zajedničkom okruženju za učenje uz potporu, smanjenje i uklanjanje prepreka i teškoća koje mogu dovesti do slabljenja uključenosti.

Inkluzivno obrazovanje provodi se u zajedničkom okruženju za učenje, u inkluzivnom obrazovnom okruženju u kojem učenici iz različitih sredina i s različitim sposobnostima zajedno uče. Uobičajena okruženja za učenje koriste se za većinu redovitih sati nastave i mogu uključivati učionicu, knjižnicu, teretanu, kazalište i glazbenu sobu, kafeterije, igrališta i lokalnu zajednicu. Stoga je uobičajeno okruženje za učenje mjesto na kojem učenici s intelektualnim teškoćama ili s drugim posebnim potrebama mogu učiti zajedno sa svojim vršnjacima, a ne odvojeno.

Učinkovita uobičajena okružja za učenje:

- Omogućite svakom učeniku da u potpunosti sudjeluje u okružju za učenje koje je dizajnirano za sve učenike i koje se dijeli s vršnjacima u izabranom obrazovnom okružju.
- Osigurajte pozitivnu klimu, promičite osjećaj pripadnosti i osigurajte napredak učenika prema odgovarajućim osobnim, socijalnim, emocionalnim i akademskim ciljevima.
- Reagirajte na individualne potrebe učenja pružajući dovoljnu razinu podrške i primjenjujući nastavnu praksu i načela usmjerena na učenike.
- Uobičajeno okružje za učenje: inkluzivno okružje u kojem je nastava namijenjena učenicima mješovitih sposobnosti s njihovom vršnjačkom skupinom u javnoj školi, odgovarajući na njihove individualne potrebe učenja i primjenjujući to u većini redovitih sati nastave..

Osiguravanje da svako pojedinačno dijete ima jednake mogućnosti za obrazovni napredak ostaje izazov u cijelom svijetu. [Cilj 4 održivog razvoja obrazovanja](#) i u [Obrazovanje 2030 Okvir za djelovanje](#) naglašavaju da su uključivost i pravednost temelji kvalitetnog obrazovanja.

Da izvršite zadaću razvijanja svoje škole u model inkluzivnog obrazovanja, od početka trebate imati puno kolega na istom brodu. Sa svojim timom trebali biste razviti plan kako bolje razumjeti situaciju u svojoj školi integriranjem što većeg broja dionika u ovaj proces.

Priprema

Koje korake poduzeti?

1. Formirajte tim s kojim ćete raditi tijekom cijelog procesa. Zajedno sa svojim timom započnite raspravu o pristupu i razmotrite popis pokazatelja.
 - a. Odaberite pokazatelje važne za svoju školu.
 - b. Dodajte sve pokazatelje za koje smatrate da nedostaju.
 - c. Ispunite obrazac s desetak pokazatelja za koje smatrate da su važni. Svakako odaberite neke pokazatelje u području u kojem vam ide dobro, a neke u području gdje trebate dodatni razvoj.

2. Sa svojim timom pripremite akcijski plan i vremenski okvir za prvu procjenu, što će biti polazna točka za daljnji razvoj. Uključite u procjenu:
 - a. Učenike
 - b. Učitelje
 - c. Ostalo školsko osoblje
 - d. Roditelje
 - e. Školski odbor
 - f. Članove društvene zajednice s kojima možda surađujete
 - g. ...

3. Razvijte akcijski plan i vremenski okvir za provedbu. Obvezno provjerite je li uključeno:
 - a. Profil škole nakon prvog ocjenjivanja.
 - b. Korake koje treba poduzeti (u sljedećih 6 mjeseci).
 - c. Narednu procjenu za učenje o razvojnim procesima.

25 mogućih pokazatelja za Vašu školu za procjenu razine uključenosti svih učenika:

1. Škola ima misiju i / ili izjavu o viziji i politike o inkluzivnom obrazovanju utemeljenom na ljudskim pravima, uključujući politiku za suzbijanje diskriminacije.
2. Učitelji mogu razumjeti i objasniti puno značenje „inkluzivnog obrazovanja“ (osim učenika s invaliditetom ili posebnim potrebama za učenjem).
3. Svi učenici koji imaju prebivalište u nadležnosti škole pohađaju školu, osim ako roditelji nisu odlučili poslati svoje dijete u privatnu ili drugu školu (tamo gdje je to primjenjivo)..
4. Svi su učenici raspoređeni u razine koje odgovaraju njihovoj dobi.
5. Škola i njeni objekti fizički su dostupni svim učenicima.
6. Škola zna koje profesionalne organizacije, paraprofesionalci, zagovaračke skupine i organizacije u zajednici mogu ponuditi resurse za inkluzivno obrazovanje koji će koristiti učenicima različitog podrijetla i sposobnosti.
7. Škola koristi nekoliko vrsta ocjenjivanja učeničkih postignuća i ne ocjenjuje postignuća učenika na temelju testova uspješnosti niti ne objavljuje njihove rezultate.
8. Škola ima predviđene mjere za pomoć učenicima s invaliditetom i / ili posebnim potrebama, posebno u pogledu njihove zaštite i osiguranja njihovog učenja (npr. Brailleovi materijali, prevoditelji znakovnog jezika za gluhe, višejezični resursi).
9. Učitelji posjećuju „uzorne škole“ i / ili pohađaju radionice o razvoju inkluzivne učionice i škole. Dakle, redovito se usavršavaju kako bi razvili potrebna znanja, vještine i stavove za zadovoljavanje potreba svojih učenika u redovnim učionicama na inkluzivan način.
10. Roditelji i skupine u društvenoj zajednici su upoznati s inkluzivnim obrazovanjem te nude ideje i resurse da pomognu školama da postanu inkluzivnije.
11. Škola na specifičan način pokazuje da njezina uprava i učitelji razumiju važnost inkluzivnog obrazovanja (takvi načini uključuju mehanizme koji jamče pristup školi svim učenicima bez obzira na njihovo podrijetlo ili sposobnosti).
12. Škola ima (ili planira uvesti) raznoliko školsko osoblje (koje čine žene i muškarci različitog podrijetla u pogledu rase, etničke pripadnosti, fizičke sposobnosti, vjere, jezika, socijalno-ekonomskog statusa, itd.). U zemljama u kojima nastavnike u škole imenuje država, na temelju rezultata na ispitu, i sl., školi će koristiti razni elementi koje njezino osoblje donosi sa sobom.
13. Škola pokazuje poštovanje prema učenicima svih religija; učenici imaju priliku učiti o različitim religijama i sustavima vjerovanja, kako je prikladno u školi.
14. Škola ima stalnu opskrbu čistom vodom za piće i poslužuje ili prodaje zdravu, hranjivu i visokokvalitetnu hranu, a istovremeno prilagođava i poštuje prehrambena pravila različitih religija.
15. Učitelji postavljaju visoka očekivanja svim učenicima, bez obzira na njihovo podrijetlo ili sposobnosti, i potiču ih da završe školu.
16. Učitelji su svjesni resursa koji su na raspolaganju za pomoć učenicima s posebnim potrebama, uključujući posebne potrebe za učenjem.
17. Svi učenici imaju udžbenike i materijale za učenje koji odgovaraju njihovim potrebama za učenjem.
18. Aktivnosti učenja odvijaju se u više oblika, kao što su individualni rad, rad u paru, rad u malim skupinama, nastava u cijelom razredu u kojem su osigurane heterogene skupine učenika.
19. Učenici dobivaju priliku naučiti svoj materinski jezik dok savladavaju nastavu na službenom jeziku (jezicima) nastave.
20. Svi učenici doprinose razvoju smjernica i pravila za svoju učionicu i školu, radi poticanja inkluzije, nediskriminacije i sprječavanja nasilja i zlostavljanja.
21. Procesi učenja i poučavanja, kao i materijali za učenje, uključuju učenike na ravnopravan i nediskriminirajući način, bez obzira na njihovo podrijetlo ili sposobnosti.
22. U materijalima za učenje koje pruža škola, djeca različitog podrijetla i sposobnosti prikazana su pozitivno. Učenici razumiju koncept inkluzivnog obrazovanja i mogu prepoznati kulturne, vjerske, etničke, rodne i druge pristranosti u materijalima za učenje.
23. Učenici s tjelesnim invaliditetom imaju mogućnosti za fizičku igru i razvoj.
24. Školska kultura potiče suradnju i timski rad među učiteljima, ostalim školskim osobljem, učenicima, roditeljima i članovima društvene zajednice kada je to potrebno.
25. Učenici i roditelji sudjeluju u donošenju odluka.

Akcija

Sa svojim timom odaberite 10 pokazatelja s popisa.

Odabrani pokazatelji za uključivanje.	Status ovog pokazatelja u mojoj školi od 1 do 10.	Koraci koje treba poduzeti (prikupljeni u timovima za raspravu).
1)	1.....10	
2)	1.....10	
3)	1.....10	
4)	1.....10	
5)	1.....10	
6)	1.....10	
7)	1.....10	
8)	1.....10	
9)	1.....10	
10)	1.....10	

1. Na temelju gornjeg popisa, pripremite uručke ili papire (preklopnik, flipchart) koji će se dati svim sudionicima uključenim u postupak ocjenjivanja.
2. Formirajte okrugle stolove s različitim sudionicima (učenicima, učiteljima, zaposlenicima, roditeljima, članovima školskog odbora, itd.). Oni se kasnije mogu sastati povodom velikog školskog događaja ili zakazanog sastanka, ovisno o njihovim mogućnostima.
3. Zatražite da razgovaraju o njihovoj procjeni i njihovim komentarima.
4. Zadaajte im da iznesu prijedloge za poboljšanje.
5. Prikupite sve komentare i prijedloge u vašem timu.
6. Osmislite jasan i djelotvoran plan za narednih 6 do 12 mjeseci.
7. Izvijestite o planu sve ključne sudionike .
8. Planirajte sljedeće razdoblje procjene (Transparentnost je na prvom mjestu!).

Škola utemeljena na ljudskim pravima - Tema 2:

Efektshmëria e shkollës sime të bazuar në të drejtat e njeriut

Osviještenost

Svako dijete ima pravo na obrazovanje. Ovo je osnovno načelo opširnije razvijeno u cilju 4 UN-ove Agende 2030. Ono što svaki edukator mora znati i razumjeti jest da obrazovanje samo po sebi nije dovoljno: učenici svih dobnih skupina imaju pravo na **kvalitetno obrazovanje** i na **učinkovite pristupe učenju**.

Stoga je glavni cilj Vaše škole jamčiti upravo ovo: svi učenici moraju imati priliku postati uspješni učenici - na razini njihovih osobnih mogućnosti, bez obzira na spol. Obrazovanje za sve kao ljudsko pravo ne može se postići a da se Vi, kao ravnatelj škole ne zapitate koliko je Vaša škola učinkovita u svojoj sustavnoj podršci i koliko su vaši učitelji/nastavnici uspješni u pružanju podrške pojedinim učenicima u njihovoj svakodnevnoj nasatavnoj praksi.

Stvaranje okruženja za učenje koje pokazuje i promovira široku definiciju kvalitete mora biti središnje za 2. temu - Učinkovitost Vaše škole utemeljene na ljudskim pravima. Mnogo je mogućih kriterija za učinkovito učenje. U sljedeće četiri rubrike predlažemo da razmotrite četiri važna aspekta kvalitete: *Kvaliteta u okružju za učenje, raspoloženje i spremnost učenika za učenje, procesi i sadržaj nastave i učenja te ishodi.*

Kvalitetno okruženje za učenje obuhvaća:

- politike i prakse koje zabranjuju eksplicitnu ili implicitnu diskriminaciju, uznemiravanje, ponižavanje, nasilje, tjelesno kažnjavanje i zlouporabu opojnih droga,
- objekte s odgovarajućim učionicama, opskrbljene čistom vodom i sanitarnim uređajima,
- usluge koje promiču sigurnost te tjelesno i psihosocijalno zdravlje.

Kvalitetni učenici su:

- zdravi
- dobro hranjeni
- spremni za učenje
- podržani od obitelji
- podržani od svoje zajednice

Kvalitetni procesi poučavanja i učenja i sadržaj:

- razvoj kompetencija usmjerenih na učenike, temeljenih na životnim vještinama,
- pristupi obrazovanju i tehnološkim aplikacijama namijenjenim smanjenju razlika i promicanju kvalitetnog učenja,
- odgovarajući kurikulumi i odgovarajući nastavni materijali za pismenost i računanje, te
- temeljna znanja kao i vještine i kompetencije za život.

Ishodi kvalitete:

- definirani ishodi učenja (znanje, stavovi i vještine),
- prikladni načini za njihovo ocjenjivanje u učionici, školi i na nacionalnoj razini.

Priprema

Koje korake poduzeti?

1. Formirajte tim s kojim ćete raditi tijekom cijelog procesa. Započnite sa svojim timom zajedničku raspravu o cjelokupnom pristupu i pregledajte popis od 28 pokazatelja.
 - a. Odaberite one koji su važni za Vašu školu.
 - b. Dodajte pokazatelje za koje smatrate da nedostaju.
 - c. Ispunite obrazac s desetak pokazatelja za koje smatrate da su važni. Svakako odaberite neke pokazatelje za procese u kojima je škola jaka i neke za procese u kojima je potreban dodatni razvoj.

2. Pripremite akcijski plan tima i vremenski okvir za prvu procjenu, što će biti polazna točka za daljnji razvoj. Uključite u procjenu:
 - a. Učenike
 - b. Učitelje
 - c. Ostalo školsko osoblje
 - d. Roditelje
 - e. Školski odbor
 - f. Članove društvene zajednice s kojima možda surađujete
 - g. ...

3. Razvijte akcijski plan i vremenski okvir. Obavezno uključite:
 - a. Profil škole nakon prvog ocjenjivanja.
 - b. Korake koje ćete poduzeti (u sljedećih 6 - 12 mjeseci).
 - c. Drugu procjenu za učenje o razvojnim procesima.

28 mogućih pokazatelja za procjenu učinkovitosti Vaše škole:

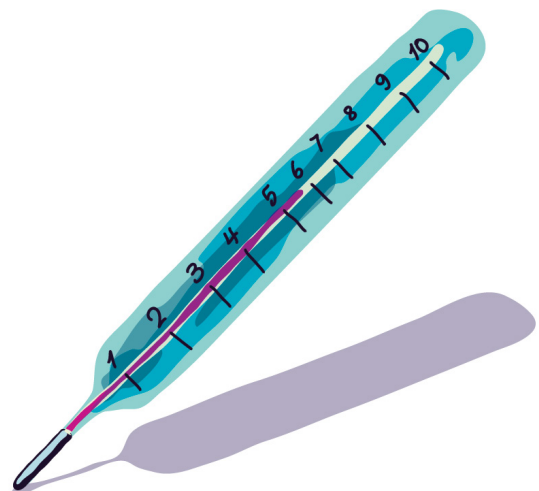
- 1) Škola ima jasnu misiju i / ili izjavu o viziji koja je istaknuta i na odgovarajući način objašnjena svim djelatnicima škole, učenicima, roditeljima i članovima društvene zajednice.
- 2) Škola ima razvijene politike, provodi ih i prati, protiv bilo kojeg oblika diskriminacije koja se odnosi na uključivanje učenika i nastavu.
- 3) Škola ima razvijene politike protiv tjelesnog kažnjavanja i bilo kojeg drugog oblika nasilja te ih provodi i nadzire.
- 4) Škola ima razvijene politike o pravilnim sanitarnim uvjetima higijene za učitelje, osoblje i učenike, te ih provodi i nadzire.
- 5) Ravnatelj škole pruža strateško usmjeravanje i učinkovito vođenje na temelju pisanog plana supervizije.
- 6) Škola se koordinira s lokalnim predškolskim ustanovama kako bi osigurala nesmetan nastavak ranog razvoja djece.
- 7) Postoje odgovarajući stolovi, stolice i prostori u učionici kako bi se zadovoljile potrebe i sposobnosti svih učenika.
- 8) Školski teren pruža učenicima dovoljan prostor za sigurnu i - ako je moguće - kreativnu igru.
- 9) Školske zgrade i objekti su čisti, sigurni i redovito se održavaju.
- 10) Učionice su uredne i imaju odgovarajuću rasvjetu, ventilaciju, grijanje i hlađenje.
- 11) Djevojčicama i dječacima, kao i ženskom i muškom školskom osoblju, na raspolaganju je dovoljan broj čistih i odvojenih ženskih i muških toaleta.
- 12) Svi učenici imaju pristup čistoj vodi za piće.
- 13) Osiguran je i održavan odgovarajući sustav zbrinjavanja otpada.
- 14) Kurikulum i rad u učionici podržavaju potrebe učenja svakog učenika na smislen i praktičan način. Ako ne, savjetuju se odgovarajuće prilagodbe kurikuluma što je više moguće.
- 15) Učitelji su spremni i sposobni suočiti se s kontroverznim pitanjima (koja mogu proizaći iz sadržaja obrazovnih materijala, udžbenika i resursa za učenje) i spremni su poticati kritičko razmišljanje i razumijevanje.
- 16) Učitelji redovito pripremaju izvedbene planove lekcija i revidiraju ih u skladu s potrebama učenja.
- 17) Prema potrebi, učitelji podržavaju učenike u stjecanju službenog (službenih) jezika nastave, poštujući i podržavajući učenje dječjeg materinskog jezika - koliko god je to moguće.
- 18) Nastavnici prolaze odgovarajuće dodatno učenje u pristupima na razvoj učenja usmjerenog na učenike, kako bi osigurali da učenici aktivno sudjeluju u njihovom poučavanju, poštuju se individualne razlike i promovira dobrobit učenika. Učitelji koriste nastavne metode koje odgovaraju dobi, sposobnostima i načinima učenja svakog učenika.
- 19) Učitelji/nastavnici redovito procjenjuju uspjeh svojih učenika, koristeći različite vrste ocjenjivanja, s ciljem pružanja povratnih informacija i smjernica koje pomažu učenicima da poboljšaju svoje učenje.
- 20) Svi se učenici potiču na zajednički rad u fleksibilnim i heterogenim skupinama na rješavanju problema, izradi projekata i postizanju ciljeva učenja.
- 21) Potiču se svi učenici da izraze svoje stavove i osjećaje kroz umjetnost (glazba, crtanje, drama, fotografija, itd.)
- 22) Učenje u učionici je fleksibilno, dinamično i aktivno i događa se u kontekstu reda i stabilnosti.
- 23) Svaka učionica ima „kutak učenika” s dodatnim materijalima za učenje i rekreaciju, kao i prikazima učeničkih radova.
- 24) Škola poduzima pozitivne korake kako bi povećala prepoznavanje i nagrađivanje inovativnog rada učitelja, poput olakšavanja napredovanja - tamo gdje je to moguće - i dijeljenja priznanja za postignuća.
- 25) Učitelji se međusobno podupiru kroz svoja školska i županijska vijeća dijeljenjem učinkovitih nastavnih tehnika i razmjenom iskustava.
- 26) Učiteljima/nastavnicima se pružaju mogućnosti za profesionalni razvoj kao i inovacije (npr. kroz projektno učenje ili tehnike kolegijalne samorefleksije).
- 27) Učitelji imaju svoj kabinet i / ili radno područje.
- 28) Zajednica je mobilizirana za pružanje podrške učiteljima i njihovom poučavanju.

Akcija

Odaberite u svom timu 10 pokazatelja s popisa.

Odabrani pokazatelji učinkovitosti	Status ovog pokazatelja u mojoj školi na skali od 1 do 10.	Koraci koje treba poduzeti (prikupljeni u timovima za raspravu).
1)	1.....10	
2)	1.....10	
3)	1.....10	
4)	1.....10	
5)	1.....10	
6)	1.....10	
7)	1.....10	
8)	1.....10	
9)	1.....10	
10)	1.....10	

1. Na temelju gornjeg popisa, pripremite uručak koji će dobiti svi dionici uključeni u postupak ocjenjivanja.
2. Formirajte okrugle stolove s različitim dionicima (učenicima, učiteljima, zaposlenicima, roditeljima, članovima školskog odbora itd.). Kasnije se mogu sastati povodom velikog školskog događaja ili zakazanog sastanka ovisno o njihovoj dostupnosti.
3. Neka razgovaraju o svojoj procjeni i daju komentare.
4. Zadaajte im da iznesu prijedloge za poboljšanje.
5. Prikupite sve komentare i prijedloge u svoj tim.
6. Osmislite jasan i djelotvoran glavni plan za narednih 6 do 12 mjeseci.
7. Izvijestite o glavnom planu sve ključne sudionike.
8. Planirajte sljedeće razdoblje procjene (Transparentnost je na prvom mjestu!).

Škola utemeljena na ljudskim pravima - Tema 3:

Procjena dobrobiti - pripadajućih politika, sigurnosti i zaštite u mojoj školi utemeljenoj na ljudskim pravima:

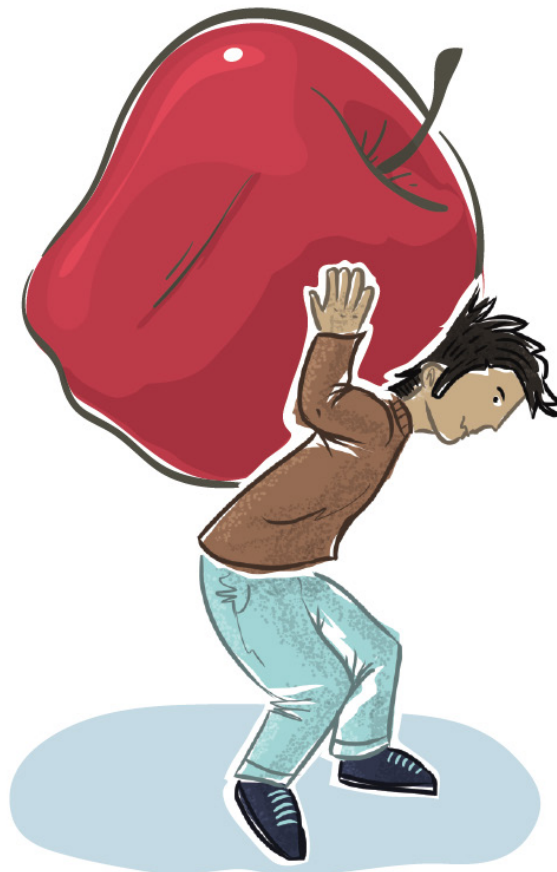
Osviještenost

Tjelesna, mentalna i društvena dobrobit međusobno su povezani ključnim čimbenicima koji utječu na dobre rezultate učenja. Dobro tjelesno zdravlje učenika potiče ih na uključivanje (posebno učenike iz socijalno nepovoljnijeg položaja), smanjuje izostajanje s nastave i ponavljanje razreda te poboljšava obrazovna postignuća. Što se tiče mentalnog zdravlja, ono znači više od odsutnosti mentalnih bolesti. Mentalno zdravlje je stanje blagostanja koje omogućava učenicima da razvijaju svoj potencijal za učenje, da se nose s normalnim stresom i ostanu povezani sa zajednicom i prijateljima, što zauzvrat doprinosi društvenoj dobrobiti.

Kad je osnovna funkcija obrazovanja da poveća osobne mogućnosti i izbore u životu, da unaprijedi tjelesnu dobrobit i mentalno zdravlje učenika, pomaže im da se pripreme:

- za uspješno upravljanje svojim obrazovnim putovanjem,
- za razvoj otpornosti na nedaće,
- za razvoj proaktivne sposobnosti za nošenje s tjelesnim i mentalnim bolestima-zdravljem

Štoviše, pruža im vještine i samopouzdanje da samostalno potraže pomoć za ranu intervenciju ako je potrebno. (<https://www.education.vic.gov.au/school/teachers/health/mentalhealth/Pages/promoting-mental-health.aspx> 21. kolovoza 2020.)

Iako Vašu odgovornost za opću dobrobit učenika nužno dijele i drugi dionici, škole svakodnevnom praksom moraju pružiti važne smjernice i pozitivan utjecaj u mnogim domenama:

1. Politike usmjerene na dobrobit učenika u školama pomažu osigurati zaštićeno i sigurno fizičko okruženje i pozitivno psihosocijalno okruženje za učenike, čime se proaktivno štite od ozljeda i nasilja, poput bulinga, zlostavljanja ili seksualnog uznemiravanja.
2. Osiguravanje čiste pitke vode i sanitarnih čvorova prvi su koraci u stvaranju zdravog školskog okruženja, jačaju pozitivne higijenske navike i ponašanja. U svjetlu pandemijske krize COVID-19, svi znamo koliko je to važno. Vaša će se škola također truditi osigurati odvojene sanitarne uvjete i privatnost za djevojčice kao važan čimbenik koji doprinosi smanjenju izostanka s nastave tijekom i prije menstruacije.
3. Zdravstveno obrazovanje temeljeno na vještinama usredotočuje se na razvoj znanja, stavova, vrijednosti i životnih vještina potrebnih za donošenje odgovarajućih, pozitivnih odluka, uspostavljanje cjeloživotnih zdravih praksi i smanjenje ranjivosti na zlouporabu supstanci.
4. Prilagođeni satovi tjelesnog odgoja koji se održavaju u Vašoj školi mogu imati pozitivan utjecaj na tjelesno zdravlje, samopoštovanje, kognitivne funkcije i smanjenje razine stresa i anksioznosti Vaših učenika.
5. Školske zdravstvene i prehrambene usluge koje su dostupne i sigurne, mogu imati utjecaj na rješavanje problema koji mogu biti prevladavajući i važni u kratkom ili dugom roku.
6. Vaša škola ima za cilj poboljšati sociopsihološki razvoj učenika pružajući sigurno i podržavajuće okruženje za učenje, uključujući situacije povezane sa školskim igranjem, izvanškolskim aktivnostima i putovanjima između škole i kuće. Ova različita školska okruženja imaju važan utjecaj na to kako se učenici osjećaju pri polasku u školu i na stvaranje optimalne socio-emocionalne atmosfere u kojoj se promiče učinkovito i djelotvorno učenje.
7. Tjelesno kažnjavanje učenika zabranjeno je u Vašoj školi. Tjelesno kažnjavanje u školama zabranjeno je u mnogim europskim zemljama kao neprihvatljivo i štetno za mentalno zdravlje i učinkovito obrazovanje. Tjelesno kažnjavanje suzbija nepoželjno ponašanje samo na kratko vrijeme, istovremeno stvarajući ozračje straha ili srama. Također je povezano s visokim postotkom mentalnih zdravstvenih problema, uključujući zlouporabu supstanci kasnije u odrasloj dobi. Sve je više dokaza da se disciplina uči iz poticanja, kao i iz posljedica koje su poštene, čvrste i jasno priopćene.

Priprema

Koje korake poduzeti?

1. Formirajte tim s kojim ćete raditi tijekom cijelog procesa. Započnite sa zajedničkom raspravom o odgovarajućem pristupu i pregledajte popis pokazatelja..
 - a. Odaberite one koje smatrate važnima za svoju školu.
 - b. Dodajte pokazatelje za koje smatrate da nedostaju.
 - c. Ispunite obrazac s desetak pokazatelja za koje smatrate da su važni. Svakako odaberite neke pokazatelje za procese u kojima je škola jaka i neke za procese u kojima je potreban dodatni razvoj.

2. Pripremite akcijski plan tima i vremenski okvir za prvu procjenu, koji će biti polazna točka za daljnji razvoj. Uključite u procjenu:
 - a. Učenike
 - b. Učitelje
 - c. Ostalo školsko osoblje
 - d. Roditelje
 - e. Školski odbor
 - f. Članove zajednice s kojom možda surađujete
 - g. ...

3. Razvijte akcijski plan i vremenski okvir. Obavezno uključite:
 - a. Profil škole nakon prvog ocjenjivanja.
 - b. Korake koje ćete poduzeti (u sljedećih 6 - 12 mjeseci).
 - c. Drugu procjenu za učenje o razvojnim procesima

20 mogućih pokazatelja za Vašu školu za procjenu zdravlja, sigurnosti i zaštite u Vašoj školi:

- 1) Školske zgrade i objekti su čisti, sigurni i redovito se održavaju.
- 2) Čista i sigurna voda za piće dostupna je svim učenicima i školskom osoblju.
- 3) Usluge školske hrane (ako postoje) pružaju sigurnu i hranjivu prehranu te se pridržavaju svih higijenskih pravila.
- 4) Škola ima i provodi politike kojima osigurava sigurno fizičko okruženje uz zaštitu od zdravstvenih i kemijskih rizika koji mogu ugroziti sigurnost i zdravlje učenika i školskog osoblja.
- 5) Škola ima i primjenjuje politike stručnog usavršavanja učitelja/nastavnika i ima kvalificirane učitelje za provođenje jednostavnih zdravstvenih intervencija u suradnji sa zdravstvenim radnicima i uključivanjem lokalne zajednice.
- 6) Škola ima i provodi politike, programe i procedure osmišljene da identificiraju, spriječe i odgovore na nasilje, uznemiravanje, buling, zlostavljanje i zanemarivanje djece. Svi članovi školske zajednice razumiju i znaju to provoditi.
- 7) Škola ima i provodi zdravstveno obrazovanje utemeljeno na vještinama, uključujući prevenciju rizičnog ponašanja u smislu zlouporabe droga i HIV / AIDS-a.
- 8) Škola ima politike koje omogućavaju trudnim djevojkama da ostanu uključene, te ih potiču ih da se vrate u školu nakon rođenja djeteta.
- 9) Škola ima i provodi politike koje zabranjuju tjelesno kažnjavanje i promiču nenasilno kažnjavanje kao prihvatljiv disciplinski postupak.
- 10) Škola ima politike i procedure koje pomažu nastavnicima da se pošteno i dosljedno nose s agresijom i nasiljem.
- 11) Učitelji ne pribjegavaju tjelesnim ili emocionalnim kaznama ili drugim agresivnim ponašanjima kako bi disciplinirali učenike.
- 12) Pravila školske discipline su praktična i svima jasna.
- 13) Škola ima kodeks ponašanja koji definira kako se od učenika očekuje da se ponašaju.
- 14) Škola ima i provodi prihvatljive politike sigurne upotrebe interneta, društvenih medija i srodnih ICT tehnologija.
- 15) Učenici i učitelji osjećaju se sigurno u školi.
- 16) Školsko osoblje potiče učenike da brinu jedni o drugima.
- 17) Učenici su sigurni da će dobiti pomoć i podršku kad im zatreba.
- 18) Škola u svoj kurikulum integrira zdravstveno obrazovanje temeljeno na životnim vještinama. Učenici uče predmetne teme i vještine koje im mogu biti korisne u stvarnom životu u njihovom mjestu.
- 19) Programi životnih vještina prilagođeni su lokalnim socio-kulturnim normama, vrijednostima i vjerskim uvjerenjima.
- 20) Roditelji imaju priliku razgovarati o školskim politikama i kodeksima ponašanja i pozvani su da daju svoj doprinos školskom procesu donošenja odluka.

Akcija

Timski selekcionirajte 10 pokazatelja s liste.

Izabrani pokazatelji za zdravlje, sigurnost i zaštitu	Status navedenih indikatora u mojoj školi od 1 do 10.	Koraci koje treba poduzeti (prikupljeni u timovima za raspravu).
1)	1.....10	
2)	1.....10	
3)	1.....10	
4)	1.....10	
5)	1.....10	
6)	1.....10	
7)	1.....10	
8)	1.....10	
9)	1.....10	
10)	1.....10	

1. Na temelju gornjeg popisa, pripremite uručak koji će dobiti svi dionici uključeni u postupak procjenjivanja.
2. Formirajte okrugle stolove s različitim sudionicima (učenicima, učiteljima, zaposlenicima, roditeljima, članovima školskog odbora, itd.). Svi se mogu okupiti povodom velikog školskog događaja ili zakazanog sastanka, ovisno o njihovoj dostupnosti.
3. Neka razgovaraju o svojoj procjeni i komentiraju je.
4. Zadajte im da iznesu prijedloge za poboljšanje.
5. Prikupite sve komentare i prijedloge u vašem timu.
6. Osmislite jasan i učinkovit plan za narednih 6 do 12 mjeseci.
7. Izvijestite o planu sve ključne sudionike.
8. Planirajte sljedeće razdoblje procjene (Transparentnost je na prvom mjestu!).

Škola utemeljena na ljudskim pravima - Tema 4:

Procjenjivanje rodne prilagođenosti moje škole utemeljene na ljudskim pravima:

Osviještenost

Ravnopravnost spolova u samom je središtu načela ljudskih prava i vrijednosti Ujedinjenih naroda. Načela povezana s ljudskim pravima zabranjuju diskriminaciju na temelju spola, što znači da su države članice dužne promicati ravnopravnost spolova. Prema 5. UN-ovom cilju održivog razvoja ravnopravnost spolova nije samo temeljno ljudsko pravo, već neophodan temelj za miran, prosperitetniji i održivi svijet.

Prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji, spol i rod važne su odrednice zdravlja. Biološki spol i socijalno izgrađeni rod međusobno djeluju kako bi proizveli različite rizike i ranjivost na bolest - zdravlje i razlike u ponašanju u potrazi za zdravljem i zdravstvenim ishodima za žene i muškarce. „Rod“ opisuje one karakteristike žena i muškaraca koje su u velikoj mjeri društveno stvorene, dok „spol“ obuhvaća one koje su biološki određene. Međutim, ti se pojmovi često pogrešno koriste naizmjenično u znanstvenoj literaturi, zdravstvenoj politici i zakonodavstvu. (<https://www.who.int/genomics/gender/en/> 21. kolovoza 2020.)

Rod se razumijeva kao odnos muškaraca i žena, na perceptivnoj i materijalnoj razini. Rod se ne određuje biološki, na temelju spolnih karakteristika ni žena ni muškaraca. Rod je konstruiran socijalno. To je središnje organizacijsko načelo društava i često upravlja procesima proizvodnje i reprodukcije, potrošnje i distribucije. Unatoč ovoj definiciji, rod se često pogrešno shvaća kao promicanje samo žena. Međutim, rodna pitanja usredotočena su na žene i na odnos muškaraca i žena, njihove uloge, pristup resursima i kontrolu nad njima, podjelu rada, interese i potrebe. Rodni odnosi utječu na sigurnost kućanstva, obiteljsku dobrobit, planiranje, proizvodnju i mnoge druge aspekte života.

Rod je sastavni aspekt svih područja obrazovanja kako bi se osiguralo ne samo zadovoljenje osnovnih potreba djevojčica i dječaka, već i mogućnost da, bez obzira na spol, ostvare svoj puni potencijal i ostvare svoja ljudska prava.

Nažalost, obrazovni stručnjaci često izjednačavaju rod s određenim „očekivanim“ ponašanjima (ono što bi „dječaci trebali raditi“ u odnosu na ono što „djevojčice trebaju raditi“). Ne uspijevaju vidjeti širu sliku društveno izgrađenih uloga i stereotipa koji dovode do takvih ponašanja.

Rodne uloge stvara društvo i uče se od generacije do generacije kao dio kulture društva. Budući da je rod društveno naučena konstrukcija (na primjer, naučena u obitelji ili u školi), sve što je povezano s njom može se promijeniti kako bi se postigla ravnopravnost i pravednost i za žene i za muškarce.

Što se tiče škole i učenja, stavovi i postupci obitelji i učitelja mogu dramatično utjecati na kognitivni razvoj djevojčica i dječaka. Obitelji eksplicitno ili implicitno definiraju različite uloge koje bi dječaci i djevojčice trebali igrati, a ovaj proces započinje rano. Međukulturno istraživanje pokazuje da djeca počinju biti svjesna rodnih razlika i stereotipa u dobi od oko dvije do tri godine. Do četvrte do pete godine djeca su često rigidnija i stereotipnija nego što će biti kasnije. Svatko odrasta među utjecajima svoje obitelji i škole koju pohađa dugi niz godina, puno sati dnevno.

Razlike zasnovane na spolu u institucionalnim obrazovnim pristupima vrsta su **spolne diskriminacije** u obrazovnom sustavu koja može utjecati na muško i žensko tijekom i nakon njihovog obrazovnog iskustva. Muškarci imaju veću vjerojatnost da će biti pismeni u globalnom prosjeku, iako su u mnogim zemljama zastupljeni viši rezultati pismenosti kod žena. Muškarci i žene uviđaju da imaju rodne razlike tijekom postizanja svojih obrazovnih ciljeva. Iako muškarci i žene mogu imati istu razinu obrazovanja, ženama je teže dobiti više rukovodeće poslove, a buduće zaposlenje i financijske brige mogu se pojačati. Muškarci su u prošlosti imali više obrazovanja nego žene, ali rodna se razlika u obrazovanju promijenila posljednjih desetljeća u većini zapadnih i mnogim nezapadnim zemljama.

Je li uobičajeno u Vašoj školi da se postavljaju ovakva pitanja: „Postoje li alternative za djevojčice koje čiste učionicu?” ili „Što bi se dogodilo kad bi dječaci čistili, dok bi djevojčice razmicale stolove?” Ova vrsta kritičkog razmišljanja mogla bi potaknuti ljude na razmišljanje, preispitivanje i pažljivije promatranje vlastitih pretpostavki.

Imaju li djevojčice i dječaci jednake mogućnosti da se upišu u Vašu školu? Komuniciraju li djevojčice i dječaci jedni s drugima kao ravnopravni u Vašoj školi? Ophode li se djevojčice i dječaci drugačije prema svojim učiteljima (muškim i ženskim)? Odražavaju li se rodni stereotipi u kurikulumu koji uče učenici, u udžbenicima koje koriste, kao i u klubovima i izvannastavnim aktivnostima u Vašoj školi koji su otvoreni i dostupni djevojčicama i dječacima?

Cilj procjene rodne osjetljivosti Vaše škole je promicanje rodne ravnopravnosti. Ovaj napor da se premosti jaz između djevojčica i dječaka u pogledu školske klime i procesa poučavanja i učenja zahtijeva iskrenost i korak po korak.

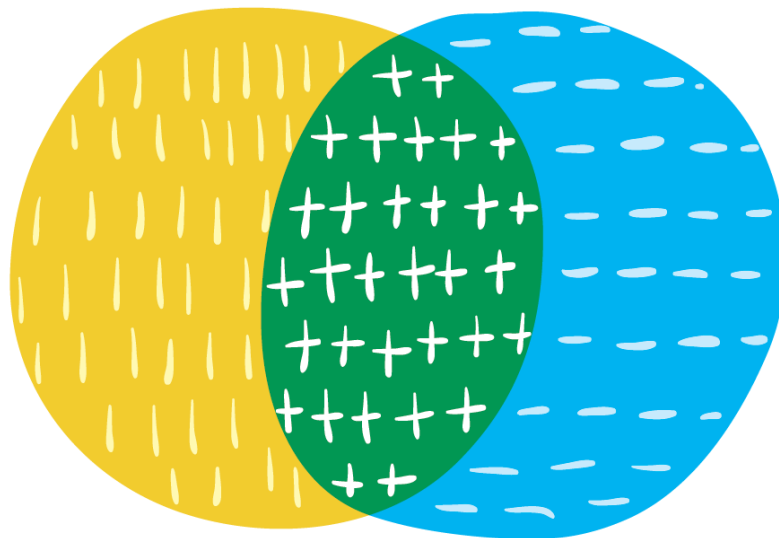
Priprema

Koje korake poduzeti?

1. Formirajte tim s kojim ćete raditi tijekom cijelog procesa. Započnite sa zajedničkom raspravom o odgovarajućem pristupu i pregledajte popis pokazatelja.
 - a. Odaberite one koje smatrate važnima za svoju školu.
 - b. Dodajte pokazatelje za koje smatrate da nedostaju.
 - c. Ispunite obrazac s desetak pokazatelja za koje smatrate da su važni. Svakako odaberite neke pokazatelje za procese u kojima je škola jaka i neke za procese u kojima je potreban dodatni razvoj.

2. Pripremite akcijski plan tima i vremenski okvir za prvu procjenu, koji će biti polazna točka za daljnji razvoj. Uključite u procjenu:
 - a. Učenike
 - b. Učitelje
 - c. Ostalo školsko osoblje
 - d. Roditelje
 - e. Školski odbor
 - f. Članove zajednice s kojom možda surađujete
 - g. ...

3. Razvijte akcijski plan i vremenski okvir. Obavezno uključite:
 - a. Profil škole nakon prvog ocjenjivanja.
 - b. Korake koje ćete poduzeti (u sljedećih 6 - 12 mjeseci).
 - c. Drugu procjenu za učenje o razvojnim procesima.

24 moguća pokazatelja za Vašu školu za procjenu rodno uravnoteženog obrazovanja i ponašanja u Vašoj školi:

- 1) Postoje i provode se misija škole i / ili izjava o viziji i politike protiv rodne diskriminacije prilikom upisa te poučavanja / učenja
- 2) Djevojke i dječaci imaju jednak pristup besplatnom i obveznom obrazovanju.
- 3) Djevojčice i dječaci ravnopravno sudjeluju u definiranju razrednih i školskih pravila i propisa te u određivanju disciplinskih mjera, posebno u smislu sprečavanja diskriminacije, nasilja i zlostavljanja.
- 4) Roditelji i vođe zajednice jednako vrednuju učiteljice i učitelje.
- 5) Djevojčice imaju pristup ženskim higijenskim proizvodima i objektima u školi.
- 6) Djevojčice imaju jednak pristup i mogućnosti za tjelesnu igru i druge izvannastavne aktivnosti kao i dječaci.
- 7) Kurikulum odražava stvarnost i svakodnevne životne potrebe djevojčica i dječaka. Ako ne, savjetuju se korektivne prilagodbe kurikuluma što je više moguće.
- 8) Školski materijali za poučavanje i učenje prikazuju djevojčice i dječake različitog socijalno-ekonomskog podrijetla s jednakom istaknutošću, potencijalom i poštovanjem.
- 9) Materijali za učenje koje škola pruža ne uključuju spolne predrasude (npr. Izrazi poput „on” ili „ona” koriste se s jednakom učestalošću).
- 10) Uravnotežena je moć i donošenja odluka u ulogama, odgovornostima i aktivnostima djevojčica i dječaka.
- 11) Spolni su stereotipi obrnuti (npr. djevojčice mogu biti liječnice ili znanstvenice, dječaci mogu biti učitelji ili medicinske sestre).
- 12) Djevojčice i dječaci prikazani su na fotografijama, grafičkim prikazima i ilustracijama s jednakom učestalošću i jednakim statusom (bez rodni stereotipa).
- 13) Djevojčice i dječaci prikazani su jednako na rukovodećim položajima i kao „heroji”.
- 14) Djevojčice i dječaci tretirani su jednako u smislu svog samopouzdanja, inteligencije i vještina rješavanja problema.
- 15) Svi učitelji očekuju i potiču djevojčice i dječake da jednako doprinose i sudjeluju u učenju i drugim aktivnostima.
- 16) Svi učitelji jednako vrednuju stavove djevojčica i dječaka.
- 17) Svi učitelji vjeruju da i djevojčice i dječaci mogu postići jednaku kompetenciju u svim predmetima, uključujući pismenost, računanje, prirodoslovje i životne vještine.
- 18) Učitelji su osposobljeni za aktivno prepoznavanje rodne pristranosti u nastavnim materijalima, školskom okružju, vlastitom poučavanju i mogu ispraviti postojeće pristranosti.
- 19) Školska se uprava odnosi na isti način prema učiteljima i učiteljicama.
- 20) Žene i muškarci iz društvene zajednice sa specijaliziranim odgovarajućim znanjem ili vještinama pozvani su i dobrodošli na satove kao osobe s iskustvom.
- 21) Djevojčice i dječaci osjećaju se samouvjereno u odabiru predmeta koji se možda ne smatraju tradicionalnim muškim ili ženskim odabirom.
- 22) Djevojčice se podržavaju u svladavanju matematike i prirodoslovja.
- 23) Djevojkama i dječacima jednako su dodijeljene glavne odgovornosti, kao što su vođenje razreda ili skupine u određenim aktivnostima.
- 24) Jednaka zastupljenost djevojčica i dječaka osigurana je u školskim vijećima ili drugim školskim aktivnostima.

Akcija

Timski selekcionirajte 10 pokazatelja s liste.

Odabrani pokazatelji za prijateljski odnos prema rodnoj ravnopravnosti	Status izabranih pokazatelja u mojoj školi od 1 do 10.	Koraci koje treba poduzeti (prikupljeni u timovima za raspravu).
1)	1.....10	
2)	1.....10	
3)	1.....10	
4)	1.....10	
5)	1.....10	
6)	1.....10	
7)	1.....10	
8)	1.....10	
9)	1.....10	
10)	1.....10	

1. Na temelju gornjeg popisa, pripremite uručak koji će dobiti svi dionici uključeni u postupak procjenjivanja.
2. Formirajte okrugle stolove s različitim sudionicima (učenicima, učiteljima, zaposlenicima, roditeljima, članovima školskog odbora, itd.). Svi se mogu okupiti povodom velikog školskog događaja ili zakazanog sastanka, ovisno o njihovoj dostupnosti.
3. Neka razgovaraju o svojoj procjeni i komentiraju je.
4. Zadaajte im da iznesu prijedloge za poboljšanje.
5. Prikupite sve komentare i prijedloge u vašem timu.
6. Osmislite jasan i učinkovit plan za narednih 6 do 12 mjeseci.
7. Izvijestite o planu sve ključne sudionike.
8. Planirajte sljedeće razdoblje procjene (Transparentnost je na prvom mjestu!).

Škola utemeljena na ljudskim pravima - Tema 5:

Procjena uključenosti obitelji, zajednice i učenika u razvoj škole utemeljene na ljudskim pravima

Osviještenost

Provedba načela ljudskih prava zadatak je koji nužno angažira vlade, kako je predviđeno člancima svih temeljnih konvencija o ljudskim pravima, uključujući one o obrazovanju. Istodobno, sve više i više demokratskih društava prepoznaje ograničenu sposobnost vlada da provode standarde i načela ljudskih prava, osim ako svi ljudi nisu aktivno uključeni i ne pridržavaju ih se. Da bi ljudska prava postala stvarnost, moraju ih podržavati i poštovati svi, uključujući obitelji, škole i druge institucije koje pružaju usluge učenicima, kao i društvene zajednice i sve razine upravljanja.

Ovdje biste posebno trebali razumjeti koliko su usko povezane Opća deklaracija o ljudskim pravima i Konvencija o pravima djeteta (KPD) Ujedinjenih naroda (vidi donju kratku povijest). KPD također ističe primarnu važnost roditelja i obitelji u zaštiti prava djece. Međutim, postoji pogrešna percepcija da KPD oduzima roditelji-ma odgovornost za djecu i od drugih zakonskih skrbnika, kako bi više ovlasti u ovom području preusmjerila na vlade.

Međutim, to nije slučaj. U nekoliko članaka Konvencija se izričito poziva na važnost roditelja i obitelji, na taj način zadužujući vlade da štite i pomažu obiteljima u ispunjavanju njihove ključne uloge kao odgojitelja svoje djece. Poziva vlade da poštuju odgovornosti roditelja, zakonskih skrbnika i drugih udomitelja za pružanje odgovarajućih uvjeta odrastanja.

1945	Nakon Drugog svjetskog rata, mnoge su se države svijeta dogovorile da formiraju uniju - čime su osnovale UN, odnosno Ujedinjene narode. Zajedno su željeli podržati mir i slobodu u svijetu.
10. prosinca 1948.	Na tadašnji su dan Ujedinjeni narodi usvojili Opću deklaraciju o ljudskim pravima. Shvatilo se da se ta osnovna prava svih ljudskih bića na svijetu odnose i na djecu. U znak priznanja za nevolju brojne djece, razumijevanje je redefinirano kako bi se djeci dao poseban status i zaštita.
1950	Zemlje članice UN-a nekoliko su godina raspravljale o predloženom prvom nacrtu Deklaracije o dječjim pravima.
20. studenoga 1959.	Na tadašnji je dan, Opća skupština Ujedinjenih naroda, usvojila Deklaraciju o pravima djeteta koja definira dječja prava kao pravo na zaštitu, obrazovanje, zdravstvenu zaštitu, sklonište i dobru prehranu. Iako takva Deklaracija nije bila obvezujuća za sve države članice, označila je prvi veliki međunarodni sporazum i konsenzus o temeljnim načelima dječjih prava.
1979	U cijelom je svijetu ova godina obilježena kao Godina djeteta. Posvuda se razmišljalo i raspravljalo o pravima djece. U korist djece, sve je više ljudi željelo da se ta prava detaljnije razrade i, što je još važnije, učine pravno obvezujućima.
20. studenoga 1989.	Na današnji je dan Opća skupština Ujedinjenih naroda jednoglasno usvojila Konvenciju o pravima djeteta. Od tada su vlade gotovo svih država svijeta potpisale Konvenciju o pravima djeteta.

Konvencija se također snažno zalaže za sudjelovanje učenika i podržavanje njihovih prava na sudjelovanje, i to: pravo na pristup informacijama, pravo na izražavanje, pravo na sudjelovanje u donošenju odluka i pravo na udruživanje. Da bi se promoviralo pravo na sudjelovanje u školskom kontekstu, potrebno je osigurati povoljno okruženje unutar obrazovne ustanove, obitelji, društvene zajednice i društva u cjelini. U tom kontekstu, pitanja kao što su uključivanje, jezik, netjelesno kažnjavanje, sigurno okruženje i ravnopravnost spolova igraju presudnu ulogu.

Dakle, procjena sveobuhvatnosti školskog pristupa uključivanju učenika, obitelji i zajednice zahtijeva promatranje tri ključna područja uspješnosti, i to:

1. Mehanizmi za izražavanje stavova učenika o školskom radu, školskom životu i sudjelovanju u školskom organiziranju,
2. Mehanizmi za izgradnju školsko-obiteljskih partnerstava za upravljanje i vođenje škole, razvoj i zaštitu učenika i
3. Mehanizmi za izgradnju partnerstva škola i društvenih zajednica za upravljanje školom i podršku, zaštitu učenika i poboljšanje zajednice.

Priprema

Koje korake poduzeti?

1. Formirajte tim s kojim ćete raditi tijekom cijelog procesa. Započnite sa zajedničkom raspravom o odgovarajućem pristupu i pregledajte popis pokazatelja.
 - a. Odaberite one koje smatrate važnima za svoju školu.
 - b. Dodajte pokazatelje za koje smatrate da nedostaju.
 - c. Ispunite obrazac s desetak pokazatelja za koje smatrate da su važni. Svakako odaberite neke pokazatelje za procese u kojima je škola jaka i neke za procese u kojima je potreban dodatni razvoj.

2. Pripremite akcijski plan tima i vremenski okvir za prvu procjenu, koji će biti polazna točka za daljnji razvoj. Uključite u procjenu:
 - a. Učenike
 - b. Učitelje
 - c. Ostalo školsko osoblje
 - d. Roditelje
 - e. Školski odbor
 - f. Članove zajednice s kojom možda surađujete
 - g. ...

3. Razvijte akcijski plan i vremenski okvir. Obavezno uključite:
 - a. Profil škole nakon prvog ocjenjivanja.
 - b. Korake koje ćete poduzeti (u sljedećih 6 - 12 mjeseci).
 - c. Drugu procjenu za učenje o razvojnim procesima.

18 mogućih pokazatelja za procjenu razine uključenosti različitih aktera u Vašoj školi:

- 1) Škola promiče interakciju među učenicima na način koji je u skladu s demokratskim metodama (tj. uzajamno poštovanje, suradnja, kritičko razmišljanje i razumijevanje za rješavanje problema).
- 2) Škola pruža i pozdravlja mogućnosti učenika da izraze svoje stavove o aktivnostima i životu u školi.
- 3) Škola ima mehanizme - poput školskog biltena ili publikacije, učeničkog školskog lista, kutijica za ubacivanje učeničkih poruka ili alata za anketiranje - kako bi učenicima pružila priliku da izraze svoja mišljenja i zabrinutosti o važnim pitanjima škole i društvene zajednice.
- 4) Škola uključuje učenike u sastanke i planiranje sastanaka koji se tiču njihove dobrobiti.
- 5) Škola ima aktivno djelujuće vijeće učenika.
- 6) Svi učenici imaju jednaku priliku da sudjeluju u upravljanju i vođenju školskih klubova, timova i udruga.
- 7) Škola ima udruženje roditelja i učitelja koje se redovito okuplja i ima pisani plan djelovanja.
- 8) Škola nudi razumljive, dostupne i dobro publicirane procese za utjecaj na odluke, pokretanje rješavanja problema ili nedoumica, žalbu na odluke i rješavanje problema.
- 9) Škola širi informacije o školskim reformama, politikama, disciplinskim postupcima, alatima za procjenu i školskim ciljevima.
- 10) Škola redovito šalje vijesti o školskim aktivnostima roditeljima i članovima školskog odbora.
- 11) Roditelji se osjećaju dobrodošlo postavljati pitanja ili raspravljati o pitanjima koja se tiču njihovog djeteta / djece u školi.
- 12) Škola potiče i pomaže roditeljima kako bi pomogli svojim učenicima da pojačaju njihovo učenje kod kuće kada se to smatra potrebnim.
- 13) Škole komuniciraju s roditeljima o pozitivnom ponašanju i postignućima učenika, a ne samo o incidentima lošeg ponašanja ili neuspjeha.
- 14) Roditelji informiraju školu o svim većim promjenama u životu djeteta u kući, tako da se može pružiti odgovarajuća pomoć, ako je potrebno.
- 15) Škola ima veze s rukovodećim ljudima u zajednici i ostalim dionicima, odgovara na potrebe zajednice i pruža mogućnosti razmjene ideja s članovima zajednice u nastojanju da poveća pristup svim učenicima i njihovom dobrobit u školi, bez obzira na njihovu pozadinu ili sposobnosti.
- 16) Društvena zajednica pomaže školi da dopre do svih učenika koji su isključeni iz škole.
- 17) Žene i muškarci iz društvene zajednice sa specijaliziranim znanjem ili vještinama pozvani su i dobrodošli na školske satove kao osobe s iskustvom.
- 18) Škola razvija partnerstva s lokalnim poduzećima, skupinama civilnog društva i nevladinim organizacijama kako bi unaprijedila učenje učenika i pomogla obiteljima.

Akcija

Izaberite u Vašem timu 10 pokazatelja s liste.

Izabrani pokazatelji za uključenost	Status ovog pokazatelja u mojoj školi od 1 do 10.	Koraci koje treba poduzeti (prikupljeni u timovima za raspravu).
1)	1.....10	
2)	1.....10	
3)	1.....10	
4)	1.....10	
5)	1.....10	
6)	1.....10	
7)	1.....10	
8)	1.....10	
9)	1.....10	
10)	1.....10	

1. Na temelju gornjeg popisa, pripremite uručak koji će dobiti svi dionici uključeni u postupak procjenjivanja.
2. Formirajte okrugle stolove s različitim sudionicima (učenicima, učiteljima, zaposlenicima, roditeljima, članovima školskog odbora itd.). Svi se mogu okupiti povodom velikog školskog događaja ili zakazanog sastanka, ovisno o njihovoj dostupnosti.
3. Neka razgovaraju o svojoj procjeni i komentiraju je.
4. Zadajte im da iznesu prijedloge za poboljšanje.
5. Prikupite sve komentare i prijedloge u vašem timu.
6. Osmislite jasan i učinkovit plan za narednih 6 do 12 mjeseci.
7. Izvijestite o planu sve ključne sudionike.
8. Planirajte sljedeće razdoblje procjene (Transparentnost je na prvom mjestu!).

